

KONSTYTUCJA

3

MAJA

CO TO JEST KONSTYTUCJA 3 MAJA ?

Konstytucja 3 maja, właściwie Ustawa Rządowa z dnia 3 maja – uchwalona 3 maja 1791 roku, ustawa regulująca ustrój prawny Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Powszechnie przyjmuje się, że Konstytucja 3 maja była pierwszą w Europie i drugą na świecie spisaną konstytucją.

- **Celem ustawy rządowej miało być ratowanie Rzeczypospolitej, której terytorium zostało uszczuplone w wyniku I rozbioru przeprowadzonego przez Prusy, Austrię i Rosję w 1772 r.**
- **3 Maja 1791 roku Sejm Czteroletni uchwalił pierwszą w Europie i drugą na świecie ustawę zasadniczą.**
- **Polska konstytucja jako pierwsza na starym kontynencie regulowała w nowoczesny sposób stosunki między władzą, a obywatelami.**
- **Niestety nie udało się jej wprowadzić, ponieważ już 4 lata później nastąpił trzeci rozbiór Polski i nasz kraj na 123 lata zniknął z mapy Europy**

ROZBIORY POLSKI

1772r. 1793r. 1795r.

PRUSY

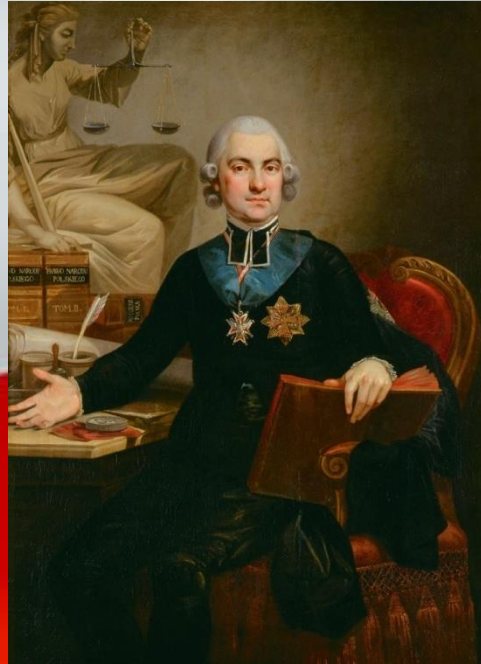
ROSJA

AUSTRIA

AUTORZY KONSTYTUCJI :

Ignacy Potocki

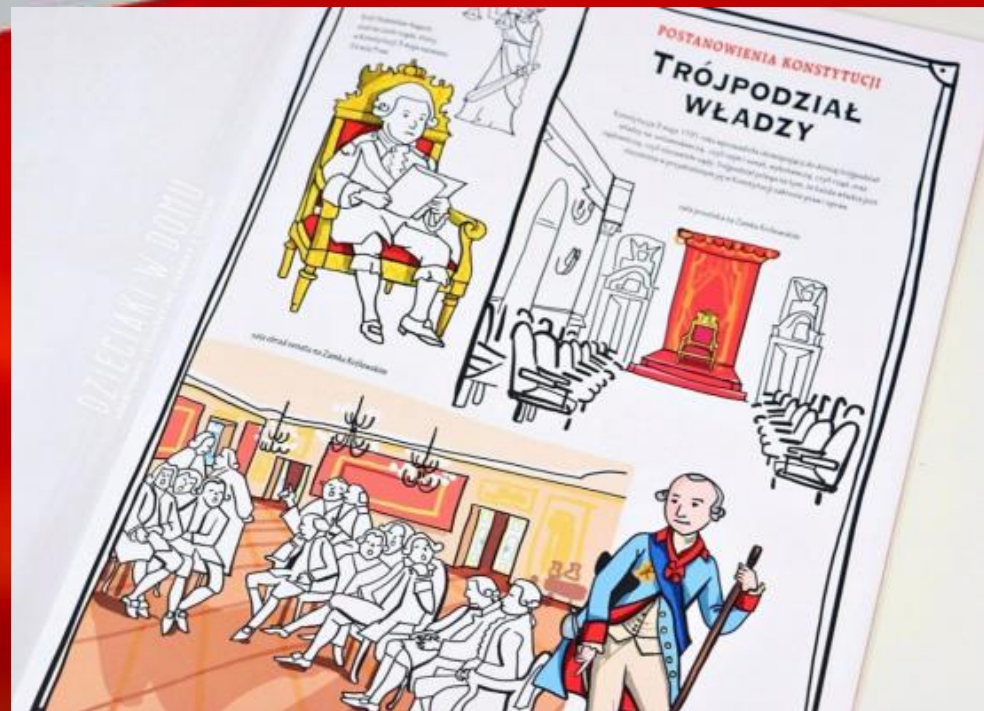
Hugo Kołłątaj

**Stanisław August
Poniatowski**

KONSTYTUCJA WPROWADZIŁA TRÓJPODZIAŁ WŁADZY :

- ustawodawczą (sejm i senat czyli Parlament)
- wykonawczą (król na czele Straży Praw)
- sądowniczą

KONSTYTUCJA POWSTAŁA :

- by osłabić pozycję magnaterii, pozbawiono praw wyborczych łątko przekupną tzw. szlachtę gołotę, cenzus urodzenia został zastąpiony cenzusem majątkowym.
- by wzmocnić rolę sejmu (zniesiono liberum veto), zakazano konfederacji, powierzono mu pełnię władzy ustawodawczej, prawo uchwalania budżetu i kontrolę rządu.
- by usprawnić funkcjonowanie władzy, wprowadzono jej trójpodział.
- by wzmocnić wojsko, ustalono, że liczebność armii wzrośnie do 100 tys. żołnierzy.

- by wzmocnić pozycję mieszczan, umożliwiono im nabywanie ziemi, nobilitację do tytułu szlacheckiego i sprawowanie urzędów.
- by usprawnić przekazywanie władzy, wprowadzono zasadę dziedziczenia tronu, likwidując wolną elekcję.
- by usprawnić sprawowanie władzy, powołano Straż Praw (odpowiednik rządu) z królem na czele i podległymi ministerstwami.
- by ujednoczyć państwo, Rzeczpospolitą Obojga Narodów przekształcono w państwo unitarne (jednolite, wszystkie jednostki administracyjne wchodzące w skład państwa są tak samo zorganizowane i podporządkowane organom centralnym, które określają ich ustrój i właściwość).

Konstytucja 3 Maja 1791 roku – obraz
Jana Matejki wykonany w 1891 r. Jest
artystyczną interpretacją momentu po
uchwaleniu konstytucji.

Konstytucja 3 maja 1791 roku

Obraz powstał między styczniem a październikiem 1891 r. dla uczczenia setnej rocznicy uchwalenia ustawy rządowej. Konstytucja 3 maja stanowiła owoc prac **Sejmu Czteroletniego**, zwanego również Wielkim. Była inicjatywą części posłów i senatorów, którzy przy poparciu króla przygotowali ustawę reformującą ustrój Rzeczypospolitej.

Przeciwnicy Konstytucji z inspiracji Rosji zawiązali konfederację targowicką, a wojska rosyjskie w 1792 r. wkroczyły na ziemie Rzeczypospolitej. Kilkumiesięczne walki w obronie Konstytucji załamały się po przystąpieniu króla do Targowicy i doprowadziły ostatecznie do drugiego rozbioru. Monumentalny obraz ukazuje przejście twórców Konstytucji 3 maja z gmachu Zamku Królewskiego w Warszawie do kolegiaty św. Jana, gdzie dokonano aktu zaprzysiężenia ustawy rządowej. Wielkoformatowy obraz Jana Matejki przedstawia bogatą galerię postaci, z których udało się zidentyfikować ponad 40, choć do wielu z nich nie ma absolutnej pewności.

Stanisław Małachowski 1736 - 1809

Referendarz wielki koronny, poseł z województwa sandomierskiego na Sejm Czteroletni, wybrany jego marszałkiem. Jeden z głównych twórców Konstytucji 3 maja.

Ignacy Wyssogoła Zakrzewski

1745 - 1802

Chorąży poznański, poseł z województwa poznańskiego na Sejm Czteroletni, pierwszy prezydent Warszawy, współzałożyciel Zgromadzenia Przyjaciół Konstytucji Rządowej.

Aleksander Linowski

Posel z województwa krakowskiego w drugiej kadencji Sejmu Czteroletniego, protegowany króla Stanisława Augusta i jego zaufany współpracownik. Podczas prac sejmowych mieszkał w pałacu Pod Blachą.

Kazimierz Nestor Sapieha

Generał artylerii litewskiej, marszałek konfederacji litewskiej i poseł z województwa brzeskiego litewskiego na Sejm Czteroletni, poeta. Jeden z głównych twórców Konstytucji 3 maja i aktywny członek stronnictwa patriotycznego.

Dziękuję

za

uwagę

Kinga Cichowlas 6a

Narodowe Święto Konstytucji

3 MAJA

